LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Eihän joskus 50- ja 60-luvuilla maisema- tai luontoarvoja osattu arvostaa. Joskus kun täällä kävi vieraita kaupungista, niin he kyllä ihastelivat maisemia. **ENTINEN PUHEENJOHTAJA HEIKKI YLI-KORHONEN, HYYPÄN KYLÄSEURA**

MIRJA KOIVISTO

Hyypänjokilaakson pinnanmuodot poikkeavat perinteisestä eteläpohjalaisesta lakeusmaisemasta. Viljelysmaat kumpuilevat metsittyneiden harjanteiden lomassa.

Hyypänjokilaakso on Suomen paras maisema

KAUHAJOKI
Ympäristöministeriö palkitsi marraskuun alussa Suomen paras maisemahanke –kilpailun voittajan. Ykköseksi valikoitui Etelä-Pohjanmaalla, Kauhajoen etelälaidalla sijaitseva Hyypänjokilaakson maisemahankkeiden kokonaisuus.

Noin kaksikymmentä kilometriä pitkälle alueelle sijoittuu kaunis kulttuurimaisema.

Kauhajokelainen maisemaarkkitehti **Marketta Nummijärvi** iloitsee siitä, että paikkakunnalla tehty yhteinen työ saa nyt tunnustusta.

”Työt on saatu vauhtiin, ja ne jatkuvat vielä. Täällähän ei ole ollut yhtä ainoaa maisemahanketta, vaan niitä on varmaan ollut kymmenkunta, joista viisi osallistui kilpailuun ja sai tämän palkinnon.”

Maisemanhoidon, puskien raivaamisen ja vesistöjen kunnostamisen lisäksi alueelle on rakennettu virkistysreitti, jolle toivotaan lähitulevaisuudessa laajennusta.

”Maisemahan kehittyy koko ajan. Maisemasuunnittelussa on yllättävän paljon erilaisia osa-alueita, esimerkiksi tiehankkeet. Nyt tänne on tuulivoimaa tulossa ja siihen liittyy monia kysymyksiä. Puntaroitavana on ollut aika isojakin asioita.”

Hyypänjokilaakson maisemahankkeiden taustalla vaikuttavat Hyypän kyläseura ry, Kauhajoen kaupunki, Hyypänjokilaakson maisemanhoitoalueen neuvottelukunta sekä Suomen metsäkeskus.

Kyläläiset yksituumaisesti hankkeen takana

Mittavan projektin valmistelutyö käynnistyi vuonna 2005.

Tuolloin Hyypän kyläseuran puheenjohtajana toiminut **Heikki Yli-Korhonen** keskusteli ensimmäisen kerran maisemahankkeesta Kauhajoen kaupungin kanssa.

”Siihen suhtauduttiin kylällä heti myönteisesti, ja päätettiin tarttua toimeen.”

Projektin nimittäminen luonnonsuojelulain mukaiseksi suojeluhankkeeksi herätti aluksi miehessä epäilyksiä.

”Vähän ensin ajattelin, että mitähän tällainen nyt tarkoittaa. Luonnonsuojelijathan ovat aina suhtautuneet maatalouteen hieman omintakeisesti, eri lailla kuin maanviljelijät itse.”

Suuresta asukasmäärästä huolimatta hanke eteni yksimielisesti ja hämmästyttävän kitkattomasti. ”Ei se aiheuttanut minkäänlaisia ennakkoluuloja, yllättävää kyllä.”

Elinkeinojen turvaaminen maisemoinnin edellytys

Marketta Nummijärvi korostaa, että maaseudun peruselinkeinot olisi kyettävä jatkossakin pitämään elinkelpoisina.

”Tällainen maisemanhoitohan on vain hienosäätöä, alueen elinkeinot hoitavat päätyön.”

Nummijärven mielestä maaseudun kehittäminen ei ole ollut yhteiskunnan puolelta viime aikoina järin hyvää.

”Nipistetään elinkeinojen toimintamahdollisuuksia, yhteisöjen toimintaedellytyksiä ja maaseudun elävyyttä. Hyvin massiivinen keskittämisvaihe on menossa, ja se ei helpota tilannetta maaseudulla.”

ALUE

Hyypänjokilaakso

Noin 20 kilometriä pitkä ja 1–2 kilometriä leveä alue Kauhajoen eteläosassa.
Väestö (2008): kotitalouksia 460, asukkaita 815
Maatalous (2008): karjatiloja 21, viljatiloja noin 50
Koulut: Hyypän kyläkoulu
Kaupat: K-Extra kyläkauppa

Heikki Yli-Korhosen mukaan maalaismaisemaa ei nähty menneinä vuosikymmeninä samoin kuin nykyään.

”Eihän joskus 50- ja 60-luvuilla maisema- tai luontoarvoja osattu arvostaa. Sitä näkymää pidettiin itsestäänselvyytenä. Joskus kun täällä kävi vieraita kaupungista, niin he kyllä ihastelivat maisemia. Miljöötä on oppinut itse arvostamaan entistä enemmän, kun on matkustellut välillä muualla.”

JUKKA KOIVULA

Mäen kauppa palvellut kyläläisiä jo vuosisadan ajan

KAUHAJOKI
Keskeltä Hyypänjokilaakson kuvauksellisia maisemia löytyy kyläkauppa, joka on ollut toiminnassa harvinaisen kauan.

Jyrki ja **Pirkko Mäen** omistama K-Extra Mäen Kauppa juhlisti vuosi takaperin satavuotista taivaltaan. Kaupan perusti vuonna 1911 Jyrki Mäen isoisä palattuaan työmailta Kanadasta.

101-vuotiaassa liikkeessä riittää edelleen asiakaskuntaa.

”Tänne on muuttanut kiitettävästi nuoria perheitä. Uusia taloja on rakennettu. Viime viikollakin kaksi tyhjillään ollutta taloa myytiin uusille omistajille, joten autioita savuja ei täällä ole juurikaan”, Jyrki Mäki taustoittaa.

”Moni kauppa on lopettanut eri puolilla pitäjää. Oman kylän asukkaat ovat ottaneet meidät kantapaikakseen. Se on edellytys sille, että voimme jatkaa toimintaamme.”

Mäen kyläkaupan takahuone on museoitu. Esillä ovat satavuotiaan kaupan eri vaiheet. Jyrki Mäki testaa vanhaa puntaria.

Perinnemaisema jätetään jälkipolville

Jyrki Mäki on elänyt Hyypässä koko elämänsä ajan lukuun ottamatta muutaman vuoden piipahdusta kauppakouluun Tampereelle.

Hyypässä ihmiset ovat Mäen mukaan kiitettävän sitoutuneita kotiseutunsa vaalimiseen.

”Kaikki täällä lähtevät siitä, että ympäristö säilytetään kauniina ja siistinä. Maisema halutaan säilyttää tällaisena jälkipolville.”

Kyläkauppias toivoo, ettei toimintaa maaseudulla rajoitettaisi liikaa.

”Ettei tulisi esteitä maataloudelle, asumiselle ja elämiselle täällä. Kylät olisi säilytettävä elinvoimaisina, jotta tuleville sukupolvillekin taataan elämisen mahdollisuudet täällä.”

JUKKA KOIVULA

Erätulet syttyvät eri puolilla maata

Suomen metsästäjäliiton piirit ja muut eräalan yhteistyökumppanit sytyttävät tulevankin joulun alla erätulia eri puolilla Suomea. Yhteistä niille on kaikille vapaa pääsy ja erähenkinen ohjelma.

Metsästäjäliiton uutiskirjeen mukaan erätulia sytytetään ainakin kuudessa piirissä.

Uudenmaan erätulet syttyivät Orimattilassa jo eilen sunnuntaina.

Pohjois-Savon erätulilla Siilinjärvellä 8. joulukuuta juhlapuheen pitää kansanedustaja **Pentti Oinonen** (ps.). Lisäksi luvassa on muun muassa minkinpyyntikilpailun palkintojen jako.

Samana päivänä 8. joulukuuta vietetään Pohjois-Karjalan erätulia Ilomantsissa.

Kymen piiri järjestää erätulet Kouvolan raviradalla sunnuntaina 9. joulukuuta. Päivän aikana julkistetaan vuoden erähenkilö, eränuori ja eräkoira. Tuottajatorilta voi ostaa kotiinviemisiä, samoin hirvenlihahuutokaupasta.

Suur-Savon piirin erätulet ovat Sulkavalla. Sielläkin julkistetaan vuoden erämies, eräseura ja eräkoira.

Pohjois-Hämeen piirin tilaisuus on Virtain perinnekylässä 18. joulukuuta. Kahvi- ja makkaratarjoilun ohessa kerrotaan, kenen koira on vuoden eräkoira.

Metsästäjäliiton piirit järjestävät erätulitapahtumat muiden riista-alan organisaatioiden ja kennelpiirien kanssa. Mukana on myös muita järjestöjä, kuten esimerkiksi Kymessä vapaaajankalastajapiiri.

REIJO VESTERINEN

MARKKU VUORIKARI

Luontojärjestöjen mukaan Norjassa susia on vain 25, Ruotsissa 300 ja Suomessa 200.

Luontoväki vaatii Pohjoismaille petojen yhteistä kannanhoitoa

Pohjoismaiset luonnonsuojelujärjestöt vaativat suurpedoille vastuullisempaa ja kaukonäköisempää kannanhoitoa.

Yhteispohjoismaisella kannanhoidolla voitaisiin turvata etenkin suden säilyminen osana pohjolan ekosysteemejä. Suomella olisi erityinen vastuu myös siitä, että meiltä päästäisi susia Ruotsiin ja Norjaan.

Yhteensä 25 pohjoismaista luonnonsuojelujärjestöä on kirjelmöinyt maiden hallituksille ja EU:lle. Suomessa kirjeen ovat allekirjoittaneet WWF Suomi, Suomen luonnonsuojeluliitto, Luonto-Liitto ja Birdlife Suomi.

Järjestöt ovat huolissaan erityisesti siitä, että Pohjoismaat eivät ole pystyneet parantamaan suden suojelutilannetta.

”Poliittiset päätökset ovat vieneet tilannetta huonompaan suuntaan. Susikantatavoitetta on laskettu ja suden metsästystä lisätty”, ohjelmapäällikkö **Petteri Toivanen** WWF Suomesta sanoo.

MMM:n asetus närästää WWF:ää

Toivanen paheksuu maa- ja metsätalousministeriön asetusta, jolla ei aseteta poronhoitoalueella metsästettävien susien määrälle ylärajaa. WWF:n mielestä se vaarantaa suden suotuisan suojelun tason Suomessa ja on ristiriidassa suden hoitosuunnitelman tavoitteiden kanssa.

Järjestöjen mukaan Suomen susikanta on korkeintaan 200 yksilöä. Ruotsissa on arviolta 300 sutta, Norjassa vain 25.

Norjan ja Ruotsin ministerikokouksessa todennäköisesti päätetään, että puolet maiden raja-alueen laumoista sovittaisiin norjalaisiksi. Silloin Norja voisi vähentää susiaan vastaavalla määrällä.

Ympäristöjärjestöt vaativat Norjaa korottamaan omaa tavoitekantaansa. Tällä hetkellä Norjan hallitus on asettanut susitavoitteeksi kolme lisääntyvää susilaumaa koko maassa.

Suomessa yhteispohjoismainen kannanhoito velvoittaisi pitämään lisääntyvää susikantaa myös poronhoitoalueella, joka on ainoa maayhteys idän ja Skandinavian kantojen välillä.

REIJO VESTERINEN

YMPÄRISTÖSTÄ LYHYESTI

Ympäristönsuojelulaki lausunnolle

Ehdotus uudeksi ympäristönsuojelulaiksi on lähtenyt lausunnolle. Uudistus toisi muutoksia muun muassa ympäristölupajärjestelmään. Etenkin turvetuotannon ja kaivosten ympäristöluvitus tiukentuisi, ja lupien valvonnasta saatettaisiin periä maksu.

Ympäristöministeriön mukaan lakiuudistuksessa otetaan huomioon kehittämistarpeet, joita Talvivaaran vahinkojen selvitystyö paljastaa.

Yksi uudistuksen tavoitteista on toteuttaa EU:n teollisuuspäästödirektiivi. Se on pantava täytäntöön 6.1.2013 mennessä, mistä Suomi myöhästyy.

Lakiesityksestä voi antaa lausuntoja 7.1.2013 saakka.

Rahaa energianeuvontaan

Kuluttajien energianeuvonnan alueellinen hankehaku vuodelle 2013 on käynnissä. Energianeuvontaa ohjaava Motiva toivoo maakuntakeskuksilta ehdotuksia neuvonnan järjestämisestä.

Tänä vuonna energianeuvontaa annetaan 11 maakunnassa.

Vuonna 2012 työ- ja elinkeinoministeriö varasi maakunnalliseen neuvontaan 450 000 euroa. Neuvonnan järjestämisestä maksetaan tuella enintään puolet. Lisätiedot netistä *www.motiva.fi/kuluttajaneuvonta*.

Biomuovi korvaa muovin

VTT on kehittänyt menetelmän, jolla biopohjaisten muovipakkausten laatu paranee merkittävästi. Muovin valmistuksessa käytettävä öljy on mahdollista korvata uusiutuvilla raaka-aineilla.

Biopohjainen pga-muovi on lujempaa ja kestää korkeampaa lämpötilaa kuin markkinoiden yleisin biohajoava pla-muovi. Lisäksi se hajoaa luonnossa nopeasti. Biomuovit tarjoavat uusia bisnesmahdollisuuksia metsäteollisuudelle.